

شورای همبستگی آزادی برای ایران
Freedom For Iran Solidarity Council

گزارش کامل نشست سوم بررسی راهکارهای تشکیل اپوزیسیون متحد

موضوع: بررسی سند پروژه‌ی شکوفایی ایران

تاریخ برگزاری: پانزدهم مرداد ۱۴۰۴

زمان: ساعت ۲۲:۰۰ به وقت تهران

میزبان: شورای همبستگی آزادی برای ایران

حاضرین:

- سیروس ارغوان، دبیر شورا
- کی پرویز ورجاوند، مسئول اداره امور همبستگی
- دکتر ساسان کرمانی، میهمان رسمی
- خانم منیره کاظمی، میهمان رسمی
- خانم آلیتا، میهمان رسمی

مقدمه جلسه و اهمیت دهه‌ی همبستگی

جلسه با هدف بررسی سند «پروژه‌ی شکوفایی ایران» آغاز شد که اخیراً منتشر شده و در اختیار عموم قرار گرفته تا متخصصین و فعالان سیاسی نظرات خود را در مورد آن بیان کنند. در ابتدای جلسه، اهمیت «دهه‌ی همبستگی» مورد بحث قرار گرفت. آقای کی پرویز ورجاوند بر اهمیت بالای دهه‌ی همبستگی تأکید کرد و ضرورت آغاز هر چه سریع‌تر تبلیغات آن را برای تقویت همبستگی ملی و نجات ایران مطرح کرد. این دهه که از پانزدهم تا بیست‌و‌چهارم شهریور ماه برگزار می‌شود، با هدف یادآوری و زنده نگه داشتن تلاش‌های مردم ایران برای رهایی از جمهوری اسلامی و گرامیداشت یاد کسانی که جان خود را فدا کرده‌اند، در نظر گرفته شده است.

آقای ارغوان افزود که شورا برای دهه‌ی همبستگی نیاز به مشارکت مردمی و کمک افرادی دارد که توانایی نگارش و تولید محتوا برای موضوعات روزانه این دهه را داشته باشند، که این محتوا می‌تواند به نام خود افراد نیز منتشر شود. وی خاطرنشان کرد که این دهه در دو سال گذشته نیز برگزار شده و امسال برای سومین بار با موضوعاتی چون زن، زندگی، آزادی، همبستگی با زندانیان سیاسی، خانواده‌های داغدار، اقوام ایرانی، حفظ یکپارچگی سرزمینی، آزادی اندیشه و بیان، جدایی دین از حکومت، سرنگونی جمهوری اسلامی، برگزاری رفراندوم و انتخابات آزاد، و حفظ منابع طبیعی پیگیری خواهد شد. هدف اصلی این ابتکار، ایجاد همبستگی ملی برای نجات ایران است.

نقد و بررسی سند پروژه‌ی شکوفایی ایران: چالش‌های ساختاری و قانونی

آقای کی پرویز ورجاوند به عنوان آغازگر بحث درباره سند پروژه‌ی شکوفایی ایران، به کمبودها و چالش‌های اساسی این طرح اشاره کرد. او فقدان قوانین و نقشه راه مدون در مرحله پیشاگذار، از جمله نبود مقررات دقیق برای چگونگی

شورای همبستگی آزادی برای ایران Freedom For Iran Solidarity Council

شکل‌گیری یک تشکیلات منظم و گسترده برای اپوزیسیون را برجسته کرد. وی همچنین به ابهام در فرآیندهای عضویت و تصمیم‌گیری و نیز نامشخص بودن حدود اختیارات شورا اشاره کرد. به عقیده‌ی وی، انتخاب یک رهبر یگانه، خطرات بسیاری را در پی دارد، از جمله فقدان راهکار برای حفظ جریان در صورت وقوع اتفاق برای آن شخص. این مسئله، یعنی عدم وجود مکانیزم جایگزین برای رهبری و چگونگی حفظ انسجام جریان در غیاب رهبر، به عنوان یک چالش اساسی مطرح شد.

در ادامه، ابهام در نحوه شکل‌گیری و کارکرد دولت موقت نیز مورد تأکید قرار گرفت. آقای ورجاوند با اشاره به طرح شورای همبستگی آزادی برای ایران که تشکیل دولت گذار در داخل کشور و دولت در تبعید در خارج از کشور را مطرح می‌کند، بیان کرد که سند پروژه‌ی شکوفایی ایران روند شفاف و عمومی برای انتخاب اعضای دولت موقت در تبعید را مشخص نکرده است. او همچنین حدود وظایف و اختیارات دولت موقت را نامشخص دانست و به فقدان مکانیسم نظارتی بر عملکرد این دولت اشاره کرد. به گفته او، مشخص نیست چه کسی و طبق چه قواعدی این دولت موقت را منحل خواهد کرد و چگونه به دولت گذار در ایران مشروعیت داده می‌شود.

مشکلات در تعریف نقش‌ها و مشارکت عمومی

یکی دیگر از کمبودهای اساسی مورد اشاره در سند، فقدان ساختار قانونی مشخص برای کارگروه‌های تخصصی بود. آقای کی پرویز ورجاوند پرسید که چگونه متخصصین می‌توانند در این طرح مشارکت کنند و روش حقوقی برای تشکیل و تعیین حدود اختیارات و ارتباطات این کارگروه‌ها با دولت موقت چیست. او همچنین به عدم شفافیت در جلوگیری از تعارض منافع و نفوذ جناحی اشاره کرد، به خصوص با توجه به حضور افرادی که ایدئولوژی سیاسی خود را مهم‌تر از همبستگی ملی برای نجات ایران می‌دانند و به گفته وی «افراطیون» هستند. این مسائل به نظر او به کلیت جریان همبستگی ملی برای نجات ایران آسیب می‌رساند.

فقدان مکانیسم‌های حل اختلافات و جلوگیری از اصطکاک‌ها نیز از دیگر چالش‌های مهمی بود که مطرح شد. به عقیده آقای ورجاوند، در سیستم ارائه‌شده، راهکاری برای مواجهه با شعارهای فرقه‌گرایانه یا اختلافات درونی وجود ندارد و مشخص نیست مردم کجا می‌توانند شکایت کنند و چه نهادی میانجیگری خواهد کرد. همچنین، ابهام در فرآیند مشروعیت‌سازی نهادها پیش از فراندوم، از جمله چگونگی کسب مشروعیت جهانی برای دولتی که قرار است فراندوم برگزار کند، مورد سوال قرار گرفت. در نهایت، عدم دسترسی عمومی به اسناد تدوین‌شده و دعوت به مشارکت، به عنوان یک مشکل جدی مطرح شد. آقای ورجاوند اشاره کرد که این سند باید گسترده‌تر باشد و راهکاری برای مشارکت متخصصین ارائه دهد، اما در عمل، پاسخگویی از سوی دفتر این طرح با تأخیرهای طولانی همراه است.

انتقاد از رویکرد از بالا به پایین و فرد محور

دکتر ساسان کرمانی، یکی از میهمانان رسمی، با تأیید انتقادات آقای ورجاوند، بیان کرد که به نظر می‌رسد مسئولین نگارش این سند، با وجود تجربیات علمی و سیاسی خود، تجربه‌ی مدیریتی نداشته‌اند. او تأکید کرد که مدیریت صحیح باید از تعریف صورت مسئله آغاز شود، که به نوبه‌ی خود یک فلوچارت (نمودار گردش کار) را شکل می‌دهد و

شورای همبستگی آزادی برای ایران Freedom For Iran Solidarity Council

سپس متخصصین برای یافتن راه‌حل‌ها انتخاب می‌شوند. اما این سند از بالا شروع به ساخت کرده، یعنی از نتیجه به سمت دلایل حرکت کرده است، نه برعکس. به عقیده‌ی دکتر کرمانی، مشکلات مربوط به حل اختلافات، تعیین مسئولیت‌ها و روابط بین گروه‌ها ناشی از فرد محور بودن مدیریت است.

دکتر کرمانی به شدت با مدل رهبری فردی مخالفت کرد و تأکید داشت که برای پروژه‌ای به این بزرگی که آینده‌ی یک ملت در گرو آن است، باید یک گروه متکثر از رهبران وجود داشته باشد. او هشدار داد که اگر رهبری فردی باشد و آن فرد غایب شود یا از گروه اخراج شود، کل سیستم از هم می‌پاشد و زحمات هدر می‌رود. او با انتقاد از تفکر «همیشه یک نفر ناجی لازم داریم»، خواهان بازنگری در مدل رهبری شد. همچنین، وی بر لزوم حضور افراد با تفکرات و قومیت‌های مختلف در گروه تأکید کرد و از رویکردی انتقاد کرد که برخی هویت قومی خود را بر هویت ایرانی‌شان ترجیح می‌دهند؛ در حالی که برای او، مهم این است که افرادی دلسوز ایران و مردمش، از هر طبقه‌ای، در این طرح حضور داشته باشند. او در نهایت تأکید کرد که همه‌ی ما نمی‌توانیم برای اینکه گل برنده را بزنیم «نقش فوروارد» را در بازی فوتبال بازی کنیم، بلکه باید آماده‌ی همکاری همه جانبه و بر اساس توانایی باشیم.

عدم شفافیت در برنامه براندازی و مشارکت اجتماعی

خانم منیره کاظمی، میهمان رسمی، هرچند اظهار داشت که متن سند را به طور کامل نخوانده است، اما انتقاد اصلی خود را به عدم اجازه‌ی دخالت‌گری به بسیاری از جریان‌ها یا اشخاص در این پروژه وارد کرد. وی معتقد بود که این پروژه به وضوح یک هدف خاص را دنبال می‌کند و از افراد خاصی دعوت شده است. انتقاد کلیدی خانم کاظمی این بود که پروژه شکوفایی بر «دوران گذار» تمرکز دارد، در حالی که برنامه‌ای برای «سرنگونی» جمهوری اسلامی ارائه نمی‌دهد یا نمی‌خواهد مسئولیت آن را بر عهده بگیرد. او استدلال کرد که هر نیرو یا چهره‌ای که جمهوری اسلامی را سرنگون کند، خود رهبر دوران گذار را تعیین خواهد کرد و لذا، پرسش اصلی این است که برنامه‌ی براندازی چیست، چه کسی مسئولیت آن را بر عهده می‌گیرد و تشکیلات براندازی چگونه شکل خواهد گرفت.

خانم آلیتا، دیگر میهمان حاضر در جلسه، به انتقاد از آنچه «فروختن سهام نداشته» نامید، پرداخت و اشاره کرد که این پروژه اعتبار جنبش‌های مردمی را برای خودشان می‌گیرد. او به عدم فعالیت فعال و مستقل آقای پهلوی در طول چهل سال گذشته، به جز زمان شلوغی خیابان‌ها، اشاره کرد و بیان داشت که وی پروپاگاندای خود را به راه انداخته و هر زمان که صحبت از ایران و وطن می‌شود، آن را به خاندان پهلوی گره می‌زند. خانم آلیتا با تأکید بر اینکه جنبش زن، زندگی، آزادی از پایین به بالا شکل گرفت، اعتراض کرد که اعتبار این جنبش به پرچم پهلوی نسبت داده شد و این کار باعث ایجاد تفرقه و دلسردی شد. او بر لزوم شنیده شدن، قرار دادن طرح‌ها و نقشه‌ها در کنار هم با حسن نیت، و شروع پروژه‌های کوچک موفق برای ساخت اعتماد قدم به قدم تأکید کرد.

نیاز به «خاکسپاری سیاسی» و اجتناب از تکرار تاریخ

آقای تاکر، یکی از حاضرین، سؤال کرد که چه نیازی در اپوزیسیون برآورده نمی‌شد که این شورا تصمیم به تشکیل اپوزیسیون خود گرفت. در پاسخ، آقای ارغوان توضیح داد که شورا خود را «یک اپوزیسیون» جداگانه نمی‌داند، بلکه

شورای همبستگی آزادی برای ایران Freedom For Iran Solidarity Council

معتقد است اپوزیسیون فعلی پراکنده است و هدف شورا ایجاد یک سازوکار فراگیر برای یکپارچگی تمام دیدگاه‌های سیاسی است. وی توضیح داد که شورای همبستگی از سال ۱۳۹۸ ضعف‌های گروه‌های سیاسی را مطالعه کرده و بر لزوم پذیرش افراد با هر دیدگاهی، همکاری برای بزرگ‌تر شدن جنبش، و برنامه‌ریزی دقیق برای دوران پس از جمهوری اسلامی تأکید دارد تا از درگیری‌های داخلی جلوگیری شود.

آقای تاکر در ادامه، با اشاره به محکوم به فنا بودن جمهوری اسلامی، بر لزوم داشتن یک «برنامه» برای مردم قبل از هر حرکتی تأکید کرد. وی به طور مشخص خواستار یک «خاکسپاری سیاسی» برای سیستم پهلوی شد. به نظر او، این سیستم «کارکرد ندارد» و مانند یک سیستم قدیمی (لینوکس) است که با دستگاه‌های امروزی (اندروید) سازگار نیست و مادامی که وجود دارد، هر جنبشی را به واسطه اعتبار و نفوذ رسانه‌ای خود به شکست می‌کشانند. او اظهار داشت که تنها راهکار برای اپوزیسیون، کنار گذاشتن سیستم پادشاهی پهلوی است تا بتواند نفسی تازه کند و به جلو حرکت کند. در پاسخ، آقای ارغوان از آقای تاکر پرسید که آیا او باور دارد که گروه‌های پادشاهی‌خواه، با وجود تفکرات ریشه‌دار در جامعه، می‌توانند در این جنبش مشارکت کنند، به شرط آنکه دیدگاه خود را برتر ندانند و به دیگران بی‌احترامی نکنند. آقای تاکر پاسخ داد که بزرگترین جریان سیاسی سلطنت‌طلبان هستند، اما متأسفانه خودشان باور به مشارکت در کنار دیگران ندارند و در طول تاریخ نشان داده‌اند که خود را در جایگاه یک نیروی «ارزشی» می‌بینند که در نهایت منجر به انحصار قدرت خواهد شد.

دیدگاه شورا و راه پیش رو

دبیر شورا، آقای سیروس ارغوان، بار دیگر تأکید کرد که هدف شورا ایجاد یک پلتفرم جامع برای همه گروه‌هاست تا بتوانند از پایین به بالا به هم بپیوندند و یک اپوزیسیون دموکراتیک و نماینده مردم را شکل دهند. او بر اهمیت شنیدن صدای مردم، در نظر گرفتن نیازهای اقلیت‌ها و ایجاد تعادل بین منافع مردم ایران و منافع قدرت‌های جهانی تأکید کرد. وی همچنین به این نکته اشاره کرد که دخالت قدرت‌های خارجی می‌تواند خواسته‌های مردم را نادیده بگیرد، لذا داشتن یک اپوزیسیون متحد و مورد حمایت مردم برای جلب اعتماد بین‌المللی ضروری است.

آقای ورجاوند در پایان بحث‌ها تأکید کرد که برای پاسخ به تمامی این پرسش‌ها و چالش‌ها، سند پروژه‌ی شکوفایی ایران یا هر طرح دیگری، نیازمند یک چارچوب قانونی و عقلانی است که بتواند رأی اعتماد مردم را جلب کند. این سیستم باید مردمی باشد و از دل جامعه بیرون بیاید. او همچنین خاطرنشان کرد که اگر ما (ایرانیان و اپوزیسیون) فعالانه مسئولیت نپذیریم و ابزار کار را در دست نگیریم، دیگران تصمیم خواهند گرفت، که این وضعیت می‌تواند منجر به بی‌ثباتی و شکست جنبش مردمی شود. او به انقلاب ۱۳۵۷ اشاره کرد که یک گروه محدود آن را به انجام رساندند و اکثریت به دلیل ترس و سکوت، متحمل پیامدهای ۴۷ سال مشکلات شدند. شورا به منظور شفافیت و مشارکت حداکثری، جلسات خود را علنی کرده و تصمیمات داخلی خود را منتشر می‌کند. در نهایت اشاره شد که شورا در آینده نهادی مستقل و مردمی خواهد بود که سیستم حاکمیتی آینده‌ی ایران را برای حفظ آزادی‌های به دست آمده پاسخگو خواهد کرد.

شورای همبستگی آزادی برای ایران Freedom For Iran Solidarity Council

چکیده‌ی تحلیلی

گفتگوی برگزار شده توسط شورای همبستگی آزادی برای ایران، تصویری جامع از چالش‌ها و انتقادات وارد بر «پروژه‌ی شکوفایی ایران» و به تبع آن، کلیت جنبش اپوزیسیون خارج از کشور ارائه می‌دهد. محور اصلی انتقادات، حول **فقدان ساختار، شفافیت، و مشارکت‌پذیری مردمی** در این پروژه می‌چرخد. آقای کی پرویز ورجاوند و دکتر ساسان کرمانی به طور مفصل به این نقص‌ها اشاره کردند، از جمله نبود نقشه راه مدون، ابهام در فرآیندهای تصمیم‌گیری و تعیین اختیارات، ریسک رهبری فردی، نامشخص بودن سازوکار دولت موقت و فقدان مکانیسم‌های حل اختلاف. این انتقادات نشان‌دهنده‌ی نگرانی عمیق نسبت به رویکرد «از بالا به پایین» است که می‌تواند به تکرار الگوهای ناکارآمد گذشته و عدم جلب اعتماد عمومی منجر شود.

همچنین، بحث‌ها بر **ضرورت برنامه‌ی عملی برای براندازی** و نه صرفاً تمرکز بر دوران گذار تأکید داشت، زیرا به گفته‌ی خانم کاظمی، رهبری دوران گذار به دست کسی خواهد افتاد که مسئولیت سرنگونی را برعهده گیرد. خانم آلیتا نیز به این نکته افزود که اعتبار جنبش‌های مردمی نباید توسط گروه‌های خاص مصادره شود و تلاش برای پیوند دادن آن‌ها به نمادهای خاص (نظیر پرچم پهلوی) می‌تواند به جای همبستگی، به تفرقه بینجامد. این موضوعات نشان‌دهنده‌ی اهمیت **اعتماد و مشارکت واقعی از پایین به بالا** است؛ اصلی که «شورای همبستگی آزادی برای ایران» نیز بر آن تأکید دارد و خود را نه به عنوان یک اپوزیسیون دیگر، بلکه به عنوان بستری برای تمامی دیدگاه‌ها، فارغ از نوع نظام آینده، معرفی می‌کند. هدف اصلی این شورا، نجات ایران، دفاع از آزادی و ایجاد یک ساختار پاسخگو و منسجم است که از مشارکت گسترده مردمی برخوردار باشد و از تاریخ شکست‌های گذشته درس بگیرد. این جلسه تأکیدی دوباره بر این نکته بود که موفقیت هرگونه جنبش برای آزادی ایران، در گرو ایجاد یک چارچوب اصولی و شفاف، با تکیه بر خرد جمعی و مسئولیت‌پذیری همگانی است.